

DIAGNÓZA

F.10.2

MONIKA KOLMANOVÁ

MONIKA KOLMANOVÁ

Diagnóza

F.10.2

DIAGNÓZA F.10.2

I.

Srpen se opravdu vydařil, slunce pářilo od rána a nepolevovalo ani ve večerních hodinách. Pro někoho úmorné a únavné, pro dovolenkáře ideální. Ten, kdo musel do práce, už to tak růžově neviděl. Větráky jely všude naplno, pracovní tempo na polovinu. Ale to přece k létu patří. A že máme letos pěkné léto, na tom se shodli téměř všichni, protože i ta nejdelší pracovní doba skončí a v tomhle parnu se dá jít k vodě i večer. Nebo připravit pořádnou grilovačku a osvěžit se pivem.

Kdo se pivem neosvěží, jsou ženy z psychiatrického oddělení pro léčbu závislostí a deprese. Ale to jim náladu rozhodně nezkazilo, většinou právě naopak. Dokáží sobě i ostatním, že si neděli umí užívat i bez alkoholu. A že je to krásný a povznášející pocit. Ty, které neměly dnes vycházky mimo areál, navlékly co nejkratší trička a šortky a šly se opalovat do zadního cípu rozlehlé zahrady kliniky, pár se jich navzdory vedru rozhodlo pro volejbal. Ženy, které dnes měly celoodpolední volno, si vyzvedly občanské průkazy a v letních, lehkých šatech vyrazily do městečka vzdáleného necelé dva kilometry od jejich dočasného bydliště. Za městečkem byl sice rozlehlý rybník, který byl nyní z poloviny obležen polonahými těly, ale tam měly pacientky psychiatrické kliniky z bezpečnostních důvodů vstup zakázán. No, některé to stejně riskly, pokud si zašly pár set metrů směrem k lesu, skryla je vysoká tráva. Přístup do vody byl sice ztížený a velmi nepohodlný, ale při troše dobré vůle to člověk dokázal. A ten pocit naprostého soukromí za tu trochu nepohodlí rozhodně stál.

Takže po jedné hodině odpoledne bylo oddělení prázdné a sestra Šárka si pomalu připravovala večerní léky. Broukala si přitom s Hankou Zagorovou o tom, že se jí líbí letní kluk a podupávala si nožkou do rytmu. Služba byla dnes velmi klidná, ženy měly dobrou náladu a od rána se připravovaly na odpolední osobní volno. Hezké počasí jim zvedlo adrenalin v krvi a některé dokonce překypovaly optimismem. Navíc sloužila jejich oblíbená sestra. Šárka Jahodová byla mladá, osmadvacetiletá dívka, měla jasné modré oči a štíhlou postavu. Dlouhé, havraní vlasy nosila spletené do copu, krátká ofinka jí při rychlé chůzi neposlušně litala ze strany na stranu. Rychlá chůze pro ni byla typická, běhala po oddělení a všude jí bylo plno. Neustále se usmívala a měla melodický, příjemný hlas. Klientky ji měly rády, byla empatická a chápavá. Na psychiatrii nepracovala dlouho, nastoupila před necelým půl rokem a stále si ještě nebyla jistá v kramflecích. Vždyť právě zde nejvíce záleží na každé odpovědi, každém slově, které vyvolá buď úsměv a ulehčení, nebo naopak pláč a beznaděj.

Když byla hotová s léky, nalila si chladnou minerálku, na malý pihovatý nosík nasadila brýle a pustila se do čtení podrobné anamnézy dvou nových žen, které přijely spolu na opakovací, týdenní pobyt. Času měla dost, ženy určitě dnes odpoledne využijí volna až do páté hodiny večerní, kdy už musí být všechny na oddělení.

Jako první se vrátila Jitka Novotná, která to přehnala s opalováním a rozbolela ji hlava. Po vykonané dechové zkoušce na alkohol dostala od Šárky paralen na bolest hlavy s doporučením pít hodně vody a šla si lehnout. Až do večere probíhalo vše dle normálu.

II.

„Marie Bínová se nevrátila z vycházky,“ vyhrkla nešťastná Šárka krátce před šestou na vrchní sestru Evu Dvořákovou, sotva vešla do dveří sesterny. Eva vyndala z objemné tašky čistou, pečlivě vyžehlenou zelenobílou pracovní košili s krátkým rukávem a ztěžka dopadla na volnou židli.

„Bínová?“ otázala se nedůvěřivě, „u ní je to dost neobvyklé.“

„Právě, zkoušela jsem jí volat na mobil, ale je nedostupný. A že by se zrovna ona zdržela a nedala o sobě vědět?“

„Už jsi to hlásila?“

„Zatím jsem to volala jen doktorce, co má dnes službu na vedlejším oddělení. Není to ještě ani hodina a třeba má vybitý mobil. Nechtěla jsem vyvolat paniku. Měla dnes mimořádnou vycházku do města, myslela jsem, jestli se někde nezdržela.“

„Mohla jet do Kamenice a ujel jí autobus. Nebo nerozjela se za rodinou do Prahy? Volala jsi jejímu manželovi? Třeba se u nich stalo něco, co ji rozrušilo.“

„Ne, to mě nenapadlo, hned mu zavolám.“ Šárka už brala do ruky sluchátko a druhou rychle listovala v dokumentaci, kde byla uvedena telefonní čísla rodinných příslušníků.

„Ty už máš dnes padla, já mu zavolám,“ rozhodla vrchní sestra, ale Šárka měla pocit, že něco zanedbala. Eva ji uklidnila.

„Ono se to o těch pár minut už nezblázní, udělala jsi dobře. Třeba ještě přijde s nějakým banálním vysvětlením. Nač hned panikařit.“

„A zavoláš mi, až se objeví?“

„Šárko, nesmíš si tu práci brát tak k srdci, nebo tě brzy převálcuje. Jestli už pro mě nic nemáš, běž domů, drobné zprávy si přečtu sama.“

„Ženy jsou ještě u večere, hučí to tam jako v úle, rozebírají Bínovou.“

„Jdu se za nimi podívat.“

Eva se zvedla a vyprovodila kolegyni ze dveří.

Šárka seběhla kopeček k parkovišti, kde trpělivě čekala její stará, stříbrná Honda a pomalu se rozjela k domovu. Po cestě se neustále rozhlížela, jestli někde neuvidí barevné, pruhované šaty, které si dnes na vycházku oblékla Maruška Bínová. Známostou blondatou hlavinku však nikde nezahledla.

Vrchní sestra vešla do jídelny, aby se pozdravila s ženami z oddělení. Všechny ještě seděly u stolu a živě debatovaly o možném a nenadálém útěku Bínové. „Vzornáčka“ Marie nebyla v kolektivu příliš oblíbená, vždy se ostatních tak trochu stranila, proto padaly převážně jedovaté poznámky a ironické komentáře.

Eva je nechala. Věděla, že ženy musí tuto mimořádnou situaci nějakým způsobem vstřebat a vypovídat se z ní. Vrátila se na sesternu zavolat manželovi zmizelý. Bohužel ani inženýr Bína o své manželce nevěděl. Přemýšlela. Marie Bínová patřila k bezproblémovým pacientkám, spolehlivá, nekonfliktní, od začátku si plnila své povinnosti a dodržovala režim.

„Aby se jí tak něco stalo,“ povzddechla si a vzápětí se rozhodla

projednat celou věc znovu s lékařkou z detoxu. Nedá se nic dělat, budou muset celou věc nahlásit.

III.

Jiří Pánek se vracel z grilovačky v dobré náladě a s mírnou opičkou. Nádherný večer, klidně by ještě poseděl u nějakého toho pivka, ale pomyšlení, že ráno musí vstávat do práce, ho od dalšího alkoholu odradilo. Stejně, než se dostane domů, bude půlnoc a v nejlepším se má přestat. Pobídl svého psího kamaráda, ročního labradora, k odchodu a vzal to kolem lesa nejkratší cestou domů. Házel psovi klacky a ten je s radostí nosil pánovi zpět.

Když procházeli kolem rybníka, pes najednou odběhl, ignoroval hozený klacek a nereagoval na volání. Zmizel ve vysokém rákosí a nepravidelně vyštěkával, jako by volal svého pána. Jirkovi se do neprostupného místa moc nechtělo, ale co jiného mu zbývalo. Prodral se k rybníku. Pes pobíhal kolem těla mrtvé ženy a olizoval jí krev z hlavy. Jiřímu se zvednul žaludek.

„Argo, fuj, necháš toho!“ křičel a hledal po kapsách mobil.

„Do prdele,“ ulevil si, když zjistil, že mobil zřejmě zapomněl u kamaráda na zahradě.

Popadl psa za obojek a rozběhl se zpátky.

Totožnost mrtvé byla zjištěna velmi brzy. Marie Bínová, dvaactyřicetiletá administrativní pracovnice z Prahy. Vdaná, sedmnáctiletá dcera Barbora studuje na gymnázium. Na léčení přijela před třemi měsíci, poté co přišla o místo osobní asistentky v realitní kanceláři. Rozvod nad ní visel jako Damoklův meč. Odevzdaná

svému osudu, bez sebeúcty, sebevědomí na nule – nebo spíš hluboko pod nulou. Svědomitě se podřídila režimu léčebny, terapie absolvovala docela ráda, odpoutávaly na chvíli myšlenky na vlastní trápení. Hodiny osobního volna brala jako trest, dávaly jí moc prostoru k přemýšlení a rozbírání sama sebe.

Na první pohled však působila sebejistě, vyrovnaně, i trochu povýšeně. Nikdo neznámý by v ní nepoznal alkoholičku, která se propadla až za hranice společenské normy.

Když poprvé vstoupila s velkým kufrem na oddělení, nemohla uvěřit svým očím. Ve společenské místnosti hrála hudba a ženy se navzájem česaly, některé pobíhaly s ručníkem na umyté hlavě a z malé kuřárny vedle toalet se ozýval hlučný smích.

Čemu se smějí? Jsou v prdeli a spokojeně se češou a malujou, rozčilovala se v duchu a antipatie k dosud neznámému místu v ní rostla. Nemohla vědět, že většina žen, připravujících se teď klidně na pracovní terapii, měla při příchodu stejné nebo podobné pocity. Kdyby za ní sestra pečlivě nezamkla vchodové dveře, snad by byla popadla kufr a utekla.

Ale kam by utíkala? Vyšla ze společenské místnosti zpět do bíle vymalované chodby a prohlížela si bez zájmu obrazy, malované většinou bývalými klientkami. Židle před lékařským pokojem byla stejně obsazená. Seděla na ní hubená, bledá dívka s popelavými vlasy, nedbale sepnutými velkou černou sponou. Růžové tílko a tmavé šortky ostře kontrastovaly s bílou kůží, nohy i ruce měla posety různě dlouhými jizvami. Sebepoškozování. Otrásla se. Dívka nemohla být

o moc starší než její Barunka. Při vzpomínce na dceru se jí sevřelo srdce. Bára ráno při matčině odjezdu plakala a tmavé kruhy pod očima napovídaly, že toho moc nenaspala. Naštěstí jí známý doktor napsal omluvenku ze školy na celý týden, aby se mohla dát trochu dohromady. Zato manžel se tvářil zarputile a celou cestu do léčebny na ni nepromluvil. Chápala ho, při svém společenském postavení měl strach z ostudy. Že by na manželčině stavu mohl mít svůj podíl viny, ho ani v nejmenším nenapadlo.

Ze dveří vyšla sestřička a zastavila se u bledé dívky.

„Slečno Tučková, paní doktorka má nový příjem, bude na vás mít čas později.“

Dívka jako by ji nevnímala.

„Haló, Ilonko,“ zatřásla jemně útlým, skoro dětským ramínkem,

„pojdte se připravit na pracovní terapii, paní doktorka si pro vás přijde, nebojte se.“

Teprve poté se dívka zvedla a sestra vybídla Marii, aby se posadila na uvolněnou židli. Ta si povzdechla a nervózně se připravovala na první pohovor s lékařkou psychiatrie. Bude muset mluvit o svém pití, o něčem, co je jí nepříjemné, a přiznat věci, které by nejraději vymazala ze své paměti.

První týden proplakala ve výčitkách, pak si pomalu zvykla. Hodně volného času začala věnovat čtení. Mile ji překvapila rozsáhlá místní knihovna, našla zde mnoho knih o závislosti, které jí pomohly pochopit její problém a půjčovala si i své zamilované, historické

romány. Počasí bylo nádherné, každé odpoledne po terapiích mohla trávit s knihou na dece vzadu za pavilónem.

Ráno byla většinou vzhůru ještě před budíčkem, umytá a upravená čekala na ranní rozcvičku. Po snídani následovala pracovní terapie, kde ji nejvíce bavila keramika. Při modelování malých hrníčků se dokázala tak soustředit, že zapomněla na celý svět. Oblíbila si mladého psychologa, sympatického obrýleného muže s krátkým culíkem. Se zájmem vyplňovala jeho testy a poslouchala jeho srozumitelné přednášky. Jen při společných komunitách se nedokázala otevřít. Zůstávala tichá, smutná a odtažitá. A přesto se poslední týdný zdálo, jako by v ní zažehla jiskřička nového života. Našla nový životní náboj, smysl a svět jí nepřipadal tak marný.

A teď je mrtvá. Někdo ji zabil několika údery do hlavy, vztekle a brutálně. Zůstala ležet na udusané trávě bez pomoci, jen pár set metrů od vrískajícího davu bezstarostně se koupajících dětí a dospělých, umírala v bolestech několik desítek minut.

Třiatřicetiletý poručík Petr Klement a jeho starší kolega kapitán Svatopluk Blažej, kteří byli přivoláni z okresní Kamenice, dávali dohromady první poznatky. Práce techniků byla značně ztížena zásahem psa Arga i jeho páníčka Jirky Pánka.

Ještě že byl v kabelce nalezen občanský průkaz, takže bylo hned jasné, že jde o pohřešovanou klientku psychiatrické léčebny. Totéž okamžitě v noci nebo spíše nad ránem potvrdila i vrchní sestra Eva.

Smrt nastala podle lékaře mezi druhou až pátou hodinou

odpolední, způsobily ji údery do hlavy tupým, těžkým předmětem, nejspíš velkým kamenem. Vražedný nástroj nebyl nalezen, zřejmě skončil i s otisky prstů pachatele na dně rybníka.

IV.

Po první krátké poradě se kriminalisté rozhodli znovu navštívit psychiatrické oddělení a vyslechnout spolubydlící mrtvé ženy. Také chtěli získat více poznatků o Marii Bínové, a to dříve, než se dostaví manžel zavražděné inženýr Miroslav Bína.

Přesto, že bylo teprve sedm hodin ráno, slunce slibovalo další parný den. Kriminalisté zaparkovali svou modrou Oktávii na vyznačeném místě a oddaně se vydali do strmého kopce. Kapitán Blažej si zapálil cigaretu a hlasitě zatoužil po kávě.

„Doufám, že nám nabídnout něco s kofeinem.“

Poručík Klement si povzdechl. „Jsem zvědavý, jak je budeme vyslýchat.“

„Taky sis vzpomněl na Johanku?“ zasmál se Blažej.

Jarmila, které nikdo neřekl jinak než Nohatá Johana, byla známou postavičkou Kamenice. Vysoká, kostnatá alkoholička a bezdomovkyně, zdržující se především u Kauflandu, se loni v zimě stala očitou a bohužel jedinou svědkyní vraždy bezdomovce Tondy. Nejdříve museli počkat dva dny, než vystřízliví a ani pak s ní nebyla rozumná domluva. Rozlišit v její výpovědi, kdo byl pachatel a kdo démon, byla práce pro spiritualistu a ne pro kriminalistu.

„Ještě dnes, když si na ty výslechy vzpomenu, mi běhá mráz po zádech,“ přiznal Klement.

„Jestli ty ženy budou na stejné mentální úrovni, tak nás potěš Pán Bůh.“

Jejich elán a snahu o výsledky klientek psychiatrie zchladila hned při příchodu mladá lékařka.

„Magdaléna Veselá,“ představila se nevesele přísně a ihned dodala, „nemůžete tady jen tak vyslyšet, ženy ještě o tom neštěstí nevědí. Taková zpráva je jistě rozruší, proto musíme jednat pomalu a opatrně. Po snídani je svoláme a spolu s psychologem jim to oznámíme. A pochybuji, že se od nich něco dozvíte. Paní Bínová byla spíš introvert, s nikým se zde moc nepřátelila, no možná jedině s paní učitelkou.“

„Ale vyslechnout je musíme,“ trval na svém kapitán, „a hlavně si potřebujeme promluvit s vámi.“

Lékařka přikývla a pozvala je do své pracovny. Dokonce dostali i tu kávu a chlazenou minerálku.

Kromě základních informací, které už měli od vrchní sestry, se zdálo, že se nic podstatného nedozvěděli. Marie Bínová byla na protialkoholním léčení poprvé, pila asi čtyři roky, pochází ze spořádané a finančně zajištěné rodiny. Důvod jejího pití viděla lékařka ve skrytých neshodách s manželem.

„Víte, ona to nahlas nikdy neřekla, ale v jejím deníku jsem to spíš vyčetla mezi řádky. Bohužel se ani při psaní úplně neotevřela a její zpovědi nebyly moc upřímné, řekla bych, že byly takové hodně učesané, ale přesto, měla jsem ten dojem, že její manželství není zas až tak růžové. Ano, dokonce se tam mluvilo i o rozvodu, ale to byl spíš důsledek jejího pití, ne příčina. Rodina ji zde sice pravidelně

navštěvovala, ale naše klientky mají nárok jeden víkend v měsíci jet domů. A o to nikdy požádala.“

„Můžeme ten deník dostat?“ vyskočil Petr, který zavěřil stopu.

„No, vlastně je určený jen pro mne, nikdo jiný by to neměl číst,“ začala lékařka.

„Vyšetřujeme vraždu,“ připomněl kapitán.

„Tak dobrá, ale jak říkám, bohužel žádné tajemství mi v něm neprozradila. Spíš jsou do takové dokonalé slohové práce, dopodrobna popsala denní program, jak se při něm cítila a většinou to končí tím, že se netěší na další den. Měla i depresi, víte.“

„A co je tam napsáno o neděli?“ vyhrkl nedočkavě Petr.

„Nic. Ženy si píšou deníček každý večer a ráno mi ho před snídaní předají. Já to přečtu, napíšu k tomu svůj komentář a během odpoledne jim sešity zase vrátím. V sobotu a v neděli se deníky nevybírají, až zase v pondělí ráno. Takže poslední její zápis je ze soboty. Píše, že strávila příjemný den a že se chystá na nedělní vycházku do městečka. O zakázaném koupání u rybníka pochopitelně ani slovo.“

„Pochopitelně. Ale říkala jste, že se vám zdála poslední týdny veselejší, komunikativnější. Nemohla se s někým seznámit? Třeba z jiného oddělení?“ naléhal kapitán Blažej.

„Také mě to napadlo,“ přitakala lékařka. „Více využívala možnost vycházek i krátkých večerních procházek, ale doufala jsem, že se konečně aklimatizovala a také jsem to přičítala krásnému počasí. Víte, naše klientky mají vlastně zakázáno navazovat vztahy s muži z ostatních oddělení, jestli jste měl na mysli tohle, ale úplně ohlídat to samozřejmě nemůžeme. Upozorňujeme na nezdravost a nebezpečí

těchto krátkodobých vztahů a hlavně vztahů s muži také závislími. Nekončí to dobře, většinou to vede u žen k relapsu. Navíc klientky ví, že je to porušení řádu a můžeme dotyčné i vyloučit z programu. Právě proto mi to u Bínové přišlo nepravděpodobné. Spíš mě napadlo, jestli se neseznámila s někým z městečka nebo dokonce z Kamenice.“

„No nazdar,“ hlesl Petr.

Ozvalo se krátké zaklepaní na dveře a do pokoje nakoukl psycholog Ondřej. „Tak jsi připravená?“

Doktorka Magdaléna Veselá vážně přikývla. „Jdeme na to, ženy už jsou dost rozrušené, diví se, proč jim odpadly pracovky.“

Kriminalisté ještě požádali o dovolení nahlédnout do pokoje mrtvé ženy.

„Potřebovali bychom hlavně její notebook nebo tablet. Nenašli jsme ani její mobil.“

„Počítače jsou na oddělení zakázané, o mobilu nic nevím. Sestra vás doprovodí, omluvte mne, ale já už opravdu musím jít.“

Postarší, asi padesátiletá a korpulentní sestra Helena jim otevřela zadní třílůžkový pokoj a ukázala na postel u okna, u které byl toaletní stolek a vysoká skříň ze světlého dřeva. Uprostřed pokoje stál malý kulatý stolek, pokrytý stohy ženských časopisů a tři vysoké židle. Na stěnách visely moderní obrazy a pokoj zařízený sektorovým nábytkem v žádném případě nepřipomínal nemocnici.

Kriminalisté přešli k toaletnímu stolku, na kterém leželo několik knih. Poručík Petr rychle nahlas přečetl jejich tituly: Memento od Radka Johna, Děti ze stanice Zoo a Příběhy ze starého Egypta. Zřejmě naposledy čtená kniha o soudci Ti ležela otevřená, hřbetem vzhůru.

Mobil nikde neviděli a množství oblečení a kosmetiky jim také moc nepomohlo.

„Mobil měla,“ potvrdila sestra Helena, která se zájmem koukala oběma mužům přes rameno. „Máme v kartě její číslo a sestra, která měla včera službu, se jí pokoušela dovolat. Bohužel už byla nedostupná.“

V.

Kriminalisté se rozhodli pro změnu postupu. Nejdříve navštíví sestru Jahodovou, která nejspíš mluvila se zavražděnou naposledy. Rozloučili se s tím, že se dnes ještě určitě vrátí a za chvíli už ujížděli na udanou adresu.

Šárka bydlela ve druhém patře postaršího činžáku na okraji městečka. Otevřela, jakmile stiskli zvonek. O tom, co se stalo, již pochopitelně věděla. Na sobě měla sportovní, zelenkavý úbor a na nohou bílé ponožky bez pantoflí. Odpověděla na pozdrav a bez dalšího vysvětlování pozvala oba kriminalisty do pečlivě naklizeného obýváku. Kolem nohou se jim prosmýkla černobílá kočka, zastavila se v obýváku a upřela na ně zelené oči. Zkoumala cizí muže a pranic se jí nezamlouvalo, že přerušili její siestu s paničkou.

Šárka je usadila do krémové, úzké sedačky, sama se schoulila do pohodlného, proutěného křesílka. Kočka jí skočila do náruče a Šárka ji mechanicky hladila.

Slova se ujal kapitán Blažej. Zajímalo ho, zda se včera odpoledne nepříhodilo něco zvláštního a o čem s paní Bínovou naposledy hovořily.

„Paní Bínová měla dobrou náladu, byla trochu nedočkává, připravená byla již několik minut před jednou.“ Šárka mluvila klidně, bez nervozity. „Mobil určitě měla, pamatuji si, že jej držela v ruce a neustále kontrolovala čas. Trochu mě překvapilo, proč tak chvátá,

víte, její spolubydlící paní učitelka Smržová, se kterou se dost přátelily, šla na vycházku také do městečka a tu jsem pouštěla asi ve čtvrt na dvě. Divila jsem se, že nešly spolu.“

„A řekla vám, že jde do městečka?“ zeptal se poručík Petr, kterému se mladá sestřička velmi líbila.

„Ano. Vlastně ne. Ale kam jinam by šla? Měla na sobě nové šaty a boty na dost vysokém podpatku, v tom se na túry nechodí.“

„Nezmínila se, že se má s někým sejít?“

„Ne, i když mě to taky napadlo, když jsem ji viděla tak nastrojenou. Ale nezeptala jsem se, napadlo mě, jestli ji třeba nepřijela navštívit rodina.“

„Prý jste jí zkoušela volat,“ pokračoval kapitán.

„Ano, poprvé hned pár minut po páté. Myslela jsem si, že se jen zdržela a už je na cestě zpátky. Telefon vyzváněl, ale nikdo to nebral.

Pak jsem to zkoušela ještě několikrát kolem půl šesté. To už byla nedostupná. Ono se občas stane, že se některá z žen opozdí třeba o čtvrt hodiny, většinou se to hned vysvětlí nebo nám zavolají samy. Když je to déle, pak počítáme s recidivou. To samé jsem si myslela o Bínové.“

„Slyšeli jsme, že se jednalo o velmi spolehlivou pacientku.“

Šárka se lehce pousmála. „Alkohol bývá silnější a pár týdnů nebo měsíců abstinence ještě zdaleka neznamená výhru.“

Poručík Petr se v přítomnosti sestřičky cítil velmi příjemně, ale kolega jej vybídl k odchodu. Rychle vyndal alespoň vizitku a podal ji Šárce se slovy: „Kdybyste si ještě na něco vzpomněla.“